

DOMSTOL

ADMINISTRASJONEN

«Beskrivelse»
«Paragraf»

Møtereferat

Enhet for [Klikk her for å skrive inn enhet.](#)

Til: Finn Arne Selfors, Gro Dikkanen, Dagfinn Kleveland, Nils Asbjørn Engstad, Jens Morten Nesseth og Ingrid Johanne Lillevik
Kopi til: Bård Tønder, Åste R. Ruud og Susann Funderud Skogvang

Sted: Karasjok, Scandic hotell og Sametinget
Saksbehandler: Hilde Wahl Moen

Møtedato: 29.03.2019
Vår ref.:

Dok.dato: 30.04.2019

Forfall: Susann Funderud Skogvang

Møte i Samisk Forum m.m. 28.3 – 29.3. 2019

Sak:	Tema:	Avgjørelse/ oppfølging:	Frist:
1.	Forberedelse til møte med Advokatforeningen (Finnmark krets) og Sametinget (28.3)		
	Finn Arne Selfors ønsket velkommen til møtet. Styreleder Bård Tønder og Åste R. Ruud fra DA ble særskilt ønsket velkommen til å følge forumets møte og de øvrige møtene.		
	<p>Møtet med advokatforeningen vil bli viet veilederen i samiske saker med vekt på hvilken nytte dette kan ha for advokater. Veilederen vil bli gjennomgått og kommentert (Åste og Finn Arne). Det vil bli åpnet for spørsmål og diskusjon innenfor den angitte tidsrammen (en time).</p> <p>Møtet med Sametinget vil ha fokus på følgende tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • presentere samisk forum og forumets aktiviteter så langt • hva som skjer i domstolene • siste års avgjørelser i Høyesterett om samiske saker • bør den samiske rettskulturen ha et større rom når samiske rettsspørsmål skal behandles? • signalisere at Samisk forum ønsker å arrangere en nasjonal konferanse om prinsipielle spørsmål knyttet til rettskilder. • bør Sametinget ha forslagsrett til representasjon til innstillingsrådet (IR)? <p>Arbeidsfordelingen på møtet ble diskutert og avklart.</p>		

2.	Møte med Advokatforeningen 28.3. (Finnmark krets) Det møtte fram åtte medlemmer inklusive representanter fra politi og påtalemyndighet. Selfors og Ruud presenterte veilederen. Det ble også gitt en kort presentasjon av samisk forum i domstolene.		
3.	Møte med Sametinget (29.3.) Fra Sametinget deltok blant annet sametingspresident Aili Keskitalo, administrerende direktør Rune Fjellheim, politisk rådgiver Erik Larsen og seniorrådgiver Vivian Boine. Styringsgruppen for Samisk Forum har bedt om møtet for å informere om arbeidet med den samiske dimensjonen i domstolene, og for å diskutere andre tema som er av felles interesse med Sametinget. Domstoladministrasjonen er representert ved styreleder Bård Tønder for å informere om planene for en mulig felles ledelse mellom Indre Finnmark tingrett og Øst-Finnmark tingrett. Etter at den enkelte rundt bordet hadde presentert seg innledet styreleder om dagsaktuelle saker i domstolene med vekt på <ul style="list-style-type: none"> • ABE- reformen og økonomisk situasjon • digitalisering • domstolkommisjonens arbeid Selfors, leder for samisk forum, innledet om Høyesterett sin behandling av noen samiske saker i den senere tid, og hvor Sametinget har uttrykt misnøye. Han reiste følgende spørsmål: <ul style="list-style-type: none"> • innebærer dette at det er behov for å drøfte den samiske rettskulturens betydning? • hvordan kan eventuelt Domstoladministrasjonen, domstolene og Samisk forum bidra? • er det andre fora som heller bør ta tak i dette temaet? • kan det være en idé å arrangere en nasjonal konferanse hvor man fra et rent faglig ståsted diskuterer spørsmål knyttet til rettskilder? Sametingspresidenten Keskitalo viste til at noen av avgjørelsene i den senere tid går på tvers av det som oppfattes som rettferdig. Dette svekker samers tillit til domstolene. Hun orienterte videre om at det arbeides med å fremme en justis-politisk sak/melding for Sametinget. Meldingen vil ha en bred tilnærming og behandle alle relevante områder – også Sametinget som et eget rettssubjekt. En slik konferanse kan være en del av denne prosessen, hvor Sametinget er en naturlig målgruppe. Oppsummert: Samisk forum vil arbeide videre med planene om en nasjonal konferanse. Sametinget vil bli involvert. Sametinget er for øvrig også opptatt av hva som skjer av rettsutvikling i de andre nordiske landene, jfr. saken om overprøving av valgmanntallet i Finland.		

Styreleder viste til at beskyttelse av arealer har hatt en stor rettsutvikling fra Alta-saken, Selbu-saken og til Svartskog-saken. Det er alltid norsk rett som gjelder og samisk må bli en del av norsk rett sett fra et samisk ståsted. Ofte kan dissenser i Høyesterett være med på å skape nye rett, jf. Ante Sara-saken.

Nils Asbjørn Engstad redegjorde kort for arbeidet i DK og tidsperspektivet. Det ble for øvrig opplyst at DK vil gjennomføre en undersøkelse om domstolenes tillit, endringer er på gang, hvordan og hvorfor.

Som medlem av kommisjonen oppfordret han Sametinget om å komme med innspill.

Gro Dikkanen stilte spørsmål om hva Sametinget kan bidra med tanke på tolketjenesten. Keskitalo orienterte om at dette er en del av Sametingets arbeid med oppfølgingen av «Hjertespråket».

Selfors orienterte om den samiske veilederen som nylig er publisert.

Samisk forum imøteser gjerne en tilbakemelding fra Sametinget på veilederen. Spørsmålet om samisk representasjon i IR (forslagsrett) ble også nevnt med henvisning til tilsvarende ordning i NIM.

Det var enighet om at Domstoladministrasjonen i enda større grad bør følge opp sin rapport fra 2011. Denne kan også trekkes inn i Sametingets eget arbeid med den justis-politiske meldingen.

Felles ledelse

Bård Tønder innledet og gikk gjennom ordningen og begrunnelsen for denne. Ingrid Johanne Lillevik og Jens Morten Nesseth, som selv er ledere med ansvar for flere domstoler, orienterte om sine erfaringer med ordningen.

- sakseffektiviteten er fremdeles god
- leder blir mere leder og mindre dommer
- bedre utnyttelse av kapasitet
- geografiske avstander er en utfordring men løsbart

Tønder og Selfors gikk deretter gjennom de forutsetninger som må på plass for at ordningen skal kunne implementeres. Disse tiltakene vil i realiteten være med på å styrke den samiske dimensjonen. Det ble også orientert om møter med de ansatte i de to domstolene. Motstanden er meget tydelig i Øst Finnmark tingrett – både blant ansatte og advokater.

Sametinget uttrykte skepsis – Indre Finnmark tingrett er symboltung. Dagens standard må videreføres og at dette settes som et ubetinget krav ved eventuell felles ledelse. Sametinget ga også uttrykk for at de har litt betenkeligheter dersom dette bidrar til å «piske opp» en allerede opphetet situasjon hvor Vadsø er i ferd med å miste sin posisjon som fylkeshovedstad i det nye fylket.

Sametinget takket for orienteringen og forutsatte at Domstoladministrasjonen følger opp med en formell skriftlig

	redegjørelse i saken. Sametinget vil deretter komme med sitt syn på saken.		
4.	<p>Intern oppsummering etter møtet</p> <p>Felles ledelse: Sametingets syn synes delvis knyttet til interne, politiske samarbeidsforhold. Man avventer deres endelige svar. Motstanden i Øst-Finnmark tingrett bør tas hensyn til, men vurderes nærmere, sett i forhold til behovet for å styrke den samiske dimensjon.</p> <p>Innspill til Domstolkommisjonen: Det er enighet om at Samisk Forum bør komme med et eget innspill til Domstolkommisjonen med fokus på behovet for</p> <ul style="list-style-type: none"> • ressursdomstol(er) • språk- og termarbeid • tolkesenter • rettskretsgrenser og geografiske avstander <p>Selfors lager et utkast som sendes på sirkulasjon slik at Domstolkommisjonen kan ha innspillet til sitt møte i Nord-Trøndelag 14. – 15. mai.</p> <p>Nasjonal konferanse Det er mest realistisk å ta sikte på å avholde denne 1. halvår 2020. Temaene må holde et høyt akademisk nivå og vi må finne samarbeidspartnere. Domstoladministrasjonen og Øyrehagen Sunde ved Universitetet i Bergen (UiB) ble nevnt. Selfors og styreleder Tønder gjør et initiativ mot UiB.</p> <p>Neste møte: Forutsatt nødvendig fremdrift i dialogen med UiB holdes neste møte i Bergen: 26. – 27.9 (lunsj til lunsj) alternativt 21.11 – 22.11.</p>		